

Smernice

o vlogah na drobno, ki so predmet drugačnih odlivov, za poročanje o likvidnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (uredba o bonitetnih zahtevah – CRR)

Smernice o vlogah na drobno, ki so predmet drugačnih odlivov, za poročanje o likvidnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (uredba o bonitetnih zahtevah – CRR)

Kazalo

1. Smernice Evropskega bančnega organa o vlogah na drobno, ki so predmet drugačnih odlivov, za poročanje o likvidnosti v skladu z Uredbo št. 575/2013 (uredba o bonitetnih zahtevah – CRR)	3
Naslov I – Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov	5
Naslov II – Smernice glede opredelitve produktov vlog na drobno, ki so predmet večjih odlivov	5
Naslov III – Končne določbe in izvajanje	9

1. Smernice Evropskega bančnega organa o vlogah na drobno, ki so predmet drugačnih odlivov, za poročanje o likvidnosti v skladu z Uredbo št. 575/2013 (uredba o bonitetnih zahtevah – CRR)

Status teh smernic

1. Ta dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (v nadaljnjem besedilu: uredba o EBA). V skladu s členom 16(3) uredbe o EBA si morajo pristojni organi na vsak način prizadevati za upoštevanje teh smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA glede ustreznih nadzornih praks v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS) in glede tega, kako bi bilo treba uporabljati zakonodajo Unije na določenih področjih. Organ EBA zato od vseh pristojnih organov in finančnih institucij, na katere je naslovil smernice, pričakuje, da jih bodo upoštevale. Pristojni organi, za katere smernice veljajo, naj jih upoštevajo tako, da jih ustrezno vključijo v svoje nadzorne prakse (npr. s spremembo pravnega okvira ali nadzornih postopkov), tudi takrat, ko so smernice namenjene predvsem institucijam.

Zahteve v zvezi s poročanjem

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) uredbe o EBA do 6. februarja 2014 organ EBA uradno obvestiti, ali te smernice upoštevajo oziroma jih nameravajo upoštevati, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da smernic ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu iz razdelka 5 na elektronski naslov compliance@eba.europa.eu s sklicem „EBA/GL/2013/01“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščne za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) uredbe o EBA objavljena na spletni strani organa EBA.

Kazalo

Naslov I – Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov	5
Naslov II – Smernice glede opredelitve produktov vlog na drobno, ki so predmet večjih odливov	5
Naslov III – Končne določbe in izvajanje	9

Naslov I – Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov

Te smernice so v skladu s členom 421(3) uredbe o bonitetnih zahtevah namenjene uskladitvi meril za identifikacijo in kategorizacijo vlog na drobno, ki so predmet drugačnih odlivov od tistih, ki so v členu 421(1) in (2) uredbe o bonitetnih zahtevah opredeljeni kot minimalni, ter meril za opredelitev teh produktov za namen poročanja o likvidnosti. Temu primerno je področje uporabe teh smernic osredotočeno na vloge, ki so predmet večjih odlivov.

Te smernice se uporabljajo za izpolnjevanje likvidnostnih zahtev za institucije na posamični in konsolidirani podlagi v skladu z naslovom II dela 1 uredbe o bonitetnih zahtevah.

Področje uporabe smernic zajema vse vloge na drobno v skladu s členom 421 uredbe o bonitetnih zahtevah, vključno z vlogami, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 421(1), to je tistimi, ki so vključene v sistem zajamčenih vlog in so del vzpostavljenega odnosa ali so na transakcijskih računih, ki ustrezajo merilom glede večjih odlivov.

Naslov II – Smernice glede opredelitve produktov vlog na drobno, ki so predmet večjih odlivov

Del 1 – Splošni premisleki

1. Opredelitev „vzpostavljenega odnosa, zaradi česar je verjetnost dviga izjemno majhna“

Vloga na drobno velja za del vzpostavljenega odnosa za namene poročanja o likvidnosti v primeru kombinacije idiosinkratičnega in tržnega stresnega scenarija, kadar vlagatelj izpolnjuje vsaj eno od naslednjih meril:

- (a) da ima z institucijo sklenjeno aktivno pogodbeno razmerje z minimalnim trajanjem;
- (b) da ima z institucijo sklenjeno kreditno razmerje za hipotekarne kredite ali druge dolgoročne kredite, ali
- (c) da ima pri instituciji minimalno število aktivnih produktov, ki niso krediti.

2. Opredelitev „transakcijskega računa, vključno z računi, na katere se redno nakazujejo plače“

Za vlogo na drobno velja, da je na transakcijskem računu, če so plače, dohodek ali transakcije redno knjiženi v dobro in v breme, kakor je ustrezno, tega računa.

3. Kar zadeva premisleke v odstavkih 1 in 2 dela 1 naslova II, naj imajo institucije na voljo pretekle podatke, vključno glede ravnanja vlagateljev, da utemeljijo klasifikacijo njihovih vlog.

4. Metodologija opredelitve produktov vlog na drobno, ki so predmet večjih odlivov

4.1 Vloge na drobno naj bodo razvrščene v tri skupine vlog, ki so predmet večjih odlivov, na podlagi števila in tveganosti dejavnikov tveganja, ki jih izpolnjujejo, pri čemer se upoštevajo tisti dejavniki, ki so opisani v spodaj navedenem delu 2 teh smernic. Seznam navedenih dejavnikov ni izčrpen

in institucije, ki opredelijo dodatna merila, na podlagi katerih gre za večje odlive, naj ta merila vključijo v svoje analize.

4.2 Institucije naj za poročanje o likvidnosti za vsako od teh skupin ocenijo ustrezne večje odlive v skladu s spodaj navedenim delom 3 teh smernic.

Del 2 – Dejavniki, ki vplivajo na stabilnost produktov vlog na drobno

5. Vrednost vloge na drobno

5.1 Institucije naj kot vloge visoke vrednosti obravnavajo tiste vloge, ki izpolnjujejo naslednje zahteve:

- (a) presegajo nižjega od naslednjih zneskov:
  - (i) 100 000 EUR ali
  - (ii) znesek lokalnega sistema zajamčenih vlog;
- (b) so nižje od 500 000 EUR.

5.2 Institucije naj kot vloge zelo visoke vrednosti obravnavajo tiste vloge, ki znašajo vsaj 500 000 EUR.

5.3 Institucije naj pri izračunavanju vrednosti vlog stranke v izračun vključijo vse njene depozitne račune pri zadevni instituciji.

5.4 Poleg tega naj institucije analizirajo koncentracijo njihove depozitne baze, za interne namene pa morajo biti uvedeni ustrezni pragi in/ali omejitve za opredelitev vlog na drobno visoke vrednosti.

5.5 Na voljo so številne metode za ugotavljanje koncentracije depozitne baze. Na primer, institucije lahko opredelijo „določeno število“ velikih vlog na drobno ali opredelijo „število največjih vlog na drobno“, ki predstavljajo določen odstotek depozitne baze. Za opredelitev vlog na drobno visoke vrednosti lahko institucije uporabijo prage, ki ustrezajo lokalnemu trgu v zvezi z zneskom zajamčenih vlog, zneskom, nad katerim se je mogoče pogajati o obrestni meri, ali kateri koli drugi posebni ureditvi, o kateri se je treba dogovoriti z vlagateljem in ki lahko omeji tveganje odlivov.

6. Produkti, ki temeljijo na obrestni meri, ali produkti s prednostnimi pogoji

6.1 Za vlogo velja, da temelji na obrestni meri, kadar institucija ponudi obrestno mero:

- (a) ki znatno presega povprečno obrestno mero za podobne produkte vlog na drobno, ki jih ponujajo druge institucije, glede na posebnosti lokalnega depozitnega trga;
- (b) katere donos izhaja iz donosa tržnega indeksa ali sklopa indeksov;
- (c) katere donos izhaja iz katere koli druge tržne spremenljivke, razen spremenljive obrestne mere.

6.2 Institucije lahko produkte „ki temeljijo na obrestni meri,“ opredelijo tako, da obrestno mero, ki velja za posamezno vlogo, primerjajo s povprečjem, ki ga za podoben produkt plačajo druge institucije. Izraz „institucije“ se nanaša na institucije s primerljivim poslovnim modelom ali primerljive velikosti, ki jih opredeli institucija in po potrebi preveri pristojni organ.

7. Vežane vloge z bližajočim rokom zapadlosti ali vloge z odpovednim rokom

7.1 Vloge, za katere velja, da spadajo v to kategorijo, so:

- (a) vloge, ki so v osnovi vežane vloge, z rokom zapadlosti v 30 dneh, ali
- (b) vloge z odpovednim rokom, krajšim od 30 dni, v skladu s pogodbenimi dogovori, razen tistih, ki so predmet obravnave iz člena 421(5).

7.2 Institucije naj pri oceni odlivov vlog na drobno proučijo učinek:

- (a) omejitev dviga ali odpovednih rokov;
- (b) stroškov dviga za produkte vlog na drobno, ki jih je mogoče zakonito prekiniti pred njihovim prvotnim rokom zapadlosti;
- (c) posledic za ugled institucije, če ta ne bi dovolila dvigov vlog, medtem ko se je pri drugih institucijah uveljavila praksa, ki dovoljuje predčasno sprostitev produktov.

8. Distribucijski kanali z visokim tveganjem, vključno z bankami, ki so dostopne le prek spleta, drugimi oblikami dostopa na daljavo in vlogami prek posrednikov

Institucije naj vloge na drobno, do katerih se dostopa prek distribucijskih kanalov z visokim tveganjem, kot so banke, ki so dostopne le prek spleta, druge oblike dostopa na daljavo in vloge prek posrednikov (pri čemer posredniki zberejo sredstva pri fizični osebi ali malem in srednjem velikem podjetju), uvrstijo med večje odlive, ob upoštevanju:

- (a) verjetnih obstoječih pogodbenih omejitev za dvige;
- (b) posledic za ugled institucije, če ta ne bi dovolila dvigov vlog, medtem ko se je pri drugih institucijah uveljavila praksa, ki dovoljuje višje stopnje sprostitve za te produkte.

9. Valuta vlog

Institucije naj razlikujejo med vlogami na drobno, denominiranimi v lokalni in tuji valuti.

10. Vloge nerezidentov

Institucije naj razlikujejo med vlogami na drobno rezidentov in nerezidentov. To razlikovanje naj bo opredeljeno v smislu vlog nerezidentov in rezidentov EU pri institucijah s sedežem v EU. Opredelitev „rezidenčnosti“ za namene zahtev glede likvidnostnega kritja naj na splošno temelji na veljavni statistični ali davčni opredelitvi.

Institucije naj rezidenčnost vlagatelja opredelijo na ravni posameznega subjekta.

11. Vloge, ki so vežane na produkte

Institucije naj opredelijo produkte vlog na drobno, ki so povezani z drugimi dejavniki, ki se lahko v 30 dneh spremenijo in povzročijo tveganje večjega odliva.

12. Druge značilnosti

12.1 Institucije naj proučijo svojo depozitno bazo na drobno, da bodo lahko opredelile kakršne koli druge značilnosti, ki kažejo ali bi lahko kazale, da gre za vrsto vloge na drobno z višjimi stopnjami odliva od tistih, ki so opredeljene v členu 421(1) in (2) uredbe o kapitalskih zahtevah. Opredelitev drugih značilnosti ali njihov neobstoj je treba dokumentirati.

12.2 Institucije naj za opredelitev takšnih značilnosti ocenijo ugotovljeno (preteklo) in pričakovano stabilnost/nestranovitnost za določene produkte vlog na drobno ter opredelijo vrste produktov, ki so se izkazali ali bi se po prepričanju lahko izkazali za nestabilne.

12.3 Institucije naj zato izvedejo testni stresni scenarij, ki temelji na predpostavki kombinacije resnega idiosinkratičnega in tržnega dogodka. Za oceno nestranovitnosti produktov vlog na drobno se lahko uporabijo interne statistične in matematične modele. Te metode naj na splošno temeljijo na podatkih, ki izhajajo iz preteklega obnašanja vlog, in hipotetičnih predpostavkah, ki temeljijo na stresnih scenarijih.

12.4 Majhne in manj kompleksne institucije lahko uporabijo poenostavljene metode, ki temeljijo na statističnih modelih, kot so modeli za opredelitev največjega zmanjšanja v 30-dnevnem obdobju za določeno vlogo v določenem časovnem okviru, ki vključuje stresno obdobje.

12.5 Spodbuja se uporaba strokovne presoje, da bi vključili dejavnike, ki jih model ne upošteva, zlasti v primeru inovativnih produktov, ki še ne obstajajo prav dolgo.

12.6 Razvrščanje produktov vlog na drobno v smislu nestranovitnosti ali zaznane nestranovitnosti bi bilo pri analizi zelo koristno orodje. Pomagalo bi pri doslednem izvajanju pri vseh produktih vlog na drobno v instituciji. Primerjava rezultatov, dobljenih za različne produkte, in opredelitev odstopanj lahko pomagata prepoznati manj stabilne vloge.

12.7 Predpostavke, na katerih temeljijo te metode, naj vključujejo 30-dnevno napoved in naj se pogosto preverjajo, zlasti da bi zajeli morebitne pomembne spremembe tržnih pogojev. Poleg tega naj institucije proučijo korelacijo, učinke prenosa tveganj in sezonske učinke, da bodo lahko izboljšale kakovost te ocene.

Del 3

13. Opredelitev večjih odlivov

13.1 Institucije naj pri razvrščanju vlog, ki so predmet večjih odlivov, uporabijo naslednjo metodologijo:

13.2 Dejavnike, opisane v zgoraj navedenem delu 2 teh smernic, je treba razdeliti v dve kategoriji:

- (a) visoko tveganje, ki vključuje naslednje dejavnike tveganja:
  - (i) valuto vlog;
  - (ii) vloge, ki so vezane na produkte;
  - (iii) produkte, ki temeljijo na obrestni meri ali imajo prednostne pogoje;
  - (iv) distribucijske kanale z visokim tveganjem, vključno z izključno spletnim dostopom in vlogami prek posrednikov;
  - (v) vloge visokih vrednosti;
  - (vi) druge značilnosti, ki jih institucija obravnava kot visoko tveganje v skladu z zgornjim odstavkom 13 teh smernic;
- (b) zelo visoko tveganje, ki vključuje naslednje dejavnike tveganja:
  - (i) vezane vloge, ki zapadejo, ali vloge z odpovednim rokom;
  - (ii) vloge nerezidentov;
  - (iii) vloge zelo visokih vrednosti.

13.3 Institucije naj ocenijo vloge na drobno na podlagi zgoraj opisanega sklopa dejavnikov.

13.4 Institucije naj vloge na drobno razvrstijo v eno od naslednjih treh skupin na podlagi števila dejavnikov tveganja, dodeljenega posamezni vlogi:

- (a) vloge z dvema dejavnikoma iz kategorije 1;
- (b) vloge s tremi dejavniki iz kategorije 1 ali enim dejavnikom iz kategorije 1 in enim dejavnikom iz kategorije 2;
- (c) vloge z dvema dejavnikoma iz kategorije 2 ali dvema dejavnikoma iz kategorije 1 in enim dejavnikom iz kategorije 2 ali kakršno koli drugo kombinacijo dejavnikov.

13.5 Institucije naj ocenijo ustrezne višje stopnje odliva za vsako skupino v skladu s preteklo in pričakovano oceno nestanovitnosti.

Naslov III – Končne določbe in izvajanje

14. Datum začetka uporabe

Pristojni nacionalni organi naj te smernice izvajajo tako, da jih v treh mesecih po njihovi objavi vključijo v svoje nadzorne postopke. Zatem naj zagotovijo, da jih institucije tudi učinkovito izpolnjujejo.